

Сарадња земаља јадранско-јонског региона посебно је важна у светлу одговора на актуелну политичку и економску кризу изазвану руском агресијом на Украјину и може бити један од инструмената да земље чланице брже напредују на путу приступања Европској унији, поручено је са Седмог форума Стратегије ЕУ за јадрански и јонски регион (ЕУСАИР) који је отворен јуче у Тирани.

На маргинама сусрета говори се да је ове године посебан нагласак стављен на идеју да се земље кандидати за чланство у ЕУ, које су уједно и део ове иницијативе – Србија, Албанија, Црна Гора, Северна Македонија, као и потенцијални кандидати, удруже и искористе овај вид регионалне сарадње, као и нешто новију иницијативу – Отворени Балкан, како би одлучније тражиле од Европске уније конкретан датум за пријем у чланство.

У том правцу говоре и изјаве званичника који су овог пута, више него на претходним сусретима овог Форума, говорили о неопходној сарадњи и проширењу ЕУ.

У светлу актуелних изазова са којима се суочава цео свет али првенствено европски континент, о којима је говорила Елиса Фереира, комесарка ЕУ за кохезију и реформе, и европска званичница нагласила је заједнички напредак земаља кандидата ка чланству у ЕУ.

– Актуелни изазови са којима се суочавамо јесу одговор на руску агресију, подршка украјинским избеглицама, климатска криза која нас тера да фундаментално променимо нашу економију и наш начин живота. У оваквом контексту морамо да радимо заједно, јер не постоји проблем за који је решење – мање сарадње, већ управо супротно – поручила је Фереира у видео обраћању.

Међу практичним корацима у том правцу које земље региона треба да предузму, она је навела да је за све земље важно јачање међусобне повезаности, посебно за кандидате за пријем у чланство у ЕУ који кроз ову иницијативу могу да уче од земаља чланица,

– За неке земље то значи припрему за проширење, а за све земље поправљање веза и искоришћавање значајних регионалних ресурса – од младих људи до културног наслеђа. Поздрављам ваше напоре да олакшате проширење ЕУ, нагласила је она.

Заменик премијера Албаније Арбен Амедај говорио је врло директно истичући да земље региона очекују зелено светло за улазак у Европску Унију јер управо оне у актуелним потресима, какав је прво била пандемија, а затим и рат у Украјини, „пате“ и трпе више последица таласа кризе него неке развијене земље ЕУ, зато што немају механизме за „одбрану“ од оваквих „шокова“ на пољу економије и безбедности.

– Свет више није исти после 24. фебруара ове године (почетак руске инвазије на Украјину), јер су темељи демократије, стабилности и безбедности доживели удар какав нико није могао да замисли. Изражавамо пуну солидарност са Украјином, али и додајемо да све оно није лако за земље као што су Албанија, Северна Македонија, Србија, Косово, БиХ. Овај форум је важан инструмент да се земље кандидати припреме за приступање ЕУ. Веома је важно да ми Албанци, али и сви остали, ово схватимо озбиљно и наставимо са повезивањем. То не може да буде учињено без помоћи ЕУ али земаља јадранско-јонске регије које нас боље познају – нагласио је он.

Амедај је истакао да ће земље Западног Балкана наставити да сарађују на плану евроинтеграција али и да се од ЕУ очекује мање „бирографије“ и „вештачких препрека“.

– Можда ћу бити политички некоректан, али усуђујем се да кажем да постоје бесмислене препреке, као оне које са којима се сада суочавамо. Урадили смо свој домаћи а и даље чекамо. Одбијам да разумем ту бирографију и вештачке препреке које се понекад појављују у процесу. Ми смо природно Европљани и дефинитивно заслужујемо да будемо у ЕУ – нагласио је он.

У оквиру ЕУСАИР, министри земаља чланица (и њихови заменици) потписали су Тиранску декларацију којом су земље учесници, међу којима је и Србија, осудиле руску инвазију на Украјину и нагласиле приврженост суверенитету, независности, јединству и територијалном интегритету Украјине унутар њених међународно признатих граница.

Касније у току дана одржан је и панел о енергетској стабилности што ће такође бити важна тема у светлу енергетске (не)зависности региона у светлу санкција уведених Русији.

Форумом је у претходних годину дана председавала Албанија, а у наредних годину дана председавање ће преузети Босна и Херцеговина.

ЕУСАИР иницијативу чини десет земаља јадранско-јонске регије – Грчка, Италија, Словенија, Хрватска, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Албанија, Србија, а од ове године и Сан Марино.

Перспектива чланства одбрана од руског утицаја

„Руска агресија на Украјину подсећа нас у Европској унији колико је важна стабилност Западног Балкана и колико је важна перспектива чланства за остварење стабилности“,

изјавио је Славомир Токарски, директор Генералног директората ЕУ за регионалну и урбану политику. Он је на конференцији за медије у оквиру ЕУСАИР нагласио да се једино кроз блиске везе са Европском унијом и перспективу пријема, ЕУ може супроставити негативном утицају који долази из Русије.

(Данас)